

16. aug. 2021

Til

Justitsministeriet

Høring over adgang til straffeattester

Justitsministeriet har sendt udkast til revideret bekendtgørelse om straffeattester i høring med anmodning om Finans og Leasings bemærkninger.

Generelt synes vi, at det er højest uklart ved læsning af udkastet til bekendtgørelse, præcist hvilken kobling der er til lovgivningen i færdselsloven om foranstaltninger imod vanvidsbilisme jf. lovforslag L 127 fra sidste Folketingssamling. Vi har derfor nedenfor en række spørgsmål hertil og anmoder venligst om, at der afholdes et møde med Justitsministeriet og Trafikministeriet samt relevante berørte brancheforeninger, såfremt de rejste spørgsmål ikke let lader sig besvare.

Adgang til kørekortregisteret vil være et langt mere effektivt og proportionalt værktøj

Som F&L har tilkendegivet flere gange under behandlingen af L 127 i relation til lovbemærkningernes omtale af regeringens forslag om at give adgang til straffeattester til brug for vurdering af, om der må anses for at være sandsynlighed for fremtidig vanvidskørsel, mener vi, at det i den henseende vil være langt mere effektivt og proportionalt at give leasingselskaber og andre virksomheder, som indgår aftaler om motorkøretøjer med fysiske personer, adgang til politiets kørekortregister. Det skyldes følgende forhold:

- Vanvidsbilister bliver i praksis i langt de fleste tilfælde først dømt for deres forseelse lang tid - op til flere år - efter. I alt den tid kan man af gode grunde ikke se forseelsen på straffeattesten. Og i al den tid kan vanvidsbilisten så, med mindre vedkommende sidder varetægtsfængslet, forvolde ny skade på ejendom og/eller personer.
- I modsætning hertil inddrager politiet administrativt kørekortet, allerede når vanvidsbilisten bliver stoppet for vanvidsbilisme. Det fremgår få dage efter i politiets kørekortregister. Ved opslag heri vil leasingselskaber dermed langt hurtigere kunne konstatere, at der ikke foreligger gyldigt kørekort, og dermed undgå at indgå leasingaftale.
- Det er ikke tilstrækkeligt for os at være henvist til at bede kunderne om at fremvise kørekort, da det uden adgang til politiets kørekortregister ikke er muligt for medlemmerne at kontrollere om det fysiske kørekort reelt er blevet inddraget administrativt af politiet. Vi er også afskåret fra at kunne tjekke, om kørekortet er kompromitteret (stjålet eller forfalsket).

- Vi kan ikke bruge den nye kørekorts-app, da vi kun ved fysisk fremmøde vil kunne kontrollere, at kørekortet reelt er gyldigt. Det skyldes at vores medlemmer typisk indgår aftalerne ved fjernsalg og således ikke mødes fysisk med leasingtagerne. En fremsendt skærmudskrift af kørekorts-app'ens udvisende giver ikke den fornødne sikkerhed.
- Adgang til kørekortregisteret mener vi også er langt mere i overensstemmelse med hensynene i GDPR om dataminimering/proportionalitet, da det er helt naturligt ved leasing af bil at kræve gyldigt kørekort forevist, hvorimod indsigt i kundens straffeattest, som i øvrigt så vidt vi forstår det ikke vil være begrænset til de relevante færdselsforseelser, formentligt vil blive mødt med stor skepsis af kunderne.
- Det har været fremført af Trafikministeren under behandling af L 127, at man ikke ønsker at give en ubekendt kreds af leasingselskaber adgang til kørekortsregisteret. Vi minder i den forbindelse om, at F&L har foreslået regeringen, at leasingselskaber underlægges licenskrav netop for at undgå brodne kar indenfor området.
- Teknikken om brug af tjek af kørekort findes allerede og anvendes af Digitaliseringsstyrelsen når de udsteder en ny NemID eller fornyer et gammelt NemID. I denne proces skal borgeren indtaste kørekortnummer (eller pasnummer), og dette verificeres (online) op imod politiets kørekort/pas-register for at tjekke borgerens identitet. Den tekniske adgang er således allerede på plads, hvorfor det vil være let at tilslutte leasingselskaber.
- Vi gør opmærksom på, at leasingselskaber er omfattet af hvidvasklovgivning (i det omfang de udøver finansiel leasing), hvorfor adgangen til kørekortregisteret også vil kunne forbedre forebyggelse af hvidvask og terrorisme i onboarding-situationer (Know Your Customer-processen). Ønsket om adgang til kørekortregisteret (og for den sags skyld også pasregistret) er da også en prioritet for en arbejdsgruppe om teknologi under Hvidvaskforum Plus, som ledes af Finanstilsynet. Finans og Leasing nævnte også ønsket om adgang til kørekortregistret for Justitsministeriet tilbage i efteråret 2017 i brev som tilbagemelding efter møde om en national strategi til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering.

Vi henstiller på ovennævnte baggrund til, at det på ny overvejes, om ikke der i stedet for eller som supplement til straffeattester kan gives adgang til kørekortregistret, da det vil være langt mere effektivt for at dæmme op over for vanvidsbilister og samtidig vil styrke hvidvask- og terrorforebyggelsen.

Tro- og love-erklæring versus brug af straffeattester

Det blev angivet i bemærkningerne til L 127, at man i stedet for straffeattest kunne bero på en tro- og loveerklæring fra kunden. Se herom betænkningen af 15. marts L 127, side 5, højre spalte, øverste afsnit: *"Ejeren vil også kunne anmode den person, køretøjet overdrages til, om en tro og love-erklæring på, at vedkommende ikke tidligere har begået bestemte relevante lovovertrædelser."*

F&L har anbefalet sine medlemmer at anvende en sådan tro- og loveerklæring og har også udformet eksempler, som medlemmerne kan lade indgå i deres leasingaftaler. Vi er bekendt med at andre brancheforeninger, hvis medlemmer også er berørt af emnet, har gjort det samme.

Vi går ud fra, at i det omfang der anvendes en sådan tro og love-erklæring, hvor kunden erklærer at der ikke tidligere er kørt "vanvidskørsel", så er det ikke fornødent, også at forlange at kunden

skal fremlægge en straffeattest som dokumentation. Dette ønskes bekræftet evt. ved Trafikministeriets mellemkomst, da det er helt afgørende for omfanget af anvendelse af straffeattester og dermed om der bør etableres en system-system adgang med øjeblikkeligt svar jf. nærmere nedenfor, at straffeattester kun skal anvendes i helt ekstraordinære tilfælde.

Hvilke oplysninger gives der adgang til?

Som vi læser bekendtgørelsen får man adgang til samtlige registrerede oplysninger på straffeattesten og ikke bare de for leasinggiver relevante trafikforseelser.

Hvis det er korrekt forstået, er spørgsmålet efter vores opfattelse, om ikke der af hensyn til alle parter bør foretages en sortering, således at vi alene får de relevante oplysninger. Ud fra GDPR-hensyn i forhold til kunden (kun relevante oplysninger). Og for at gøre systemet mest simpelt for modtagerne af straffeattesten.

Er det korrekt opfattet at færdselsforseelser bliver slettet 3 år efter indberetning og hvad angår strafforfeelser der har ført til fængsel slettes 5 år efter endt afsoning jf. § 11, stk. 3, nr. 4?

Hvad angår fængselsstraffe går vi ud fra at betingede fængselsdomme følger 3 års-reglen. Dette ønskes også bekræftet.

Hvis der fremgår færdselsforseelser af straffeattesten, er det vigtigt, at det er klassificeret, om det er dom for et forhold, som er af såkaldt "grov" karakter, altså om det klassificerer til vanvidskørsel, eller om det er andre mere "almindelige" ikke-grove forseelser, som er irrelevante for vurderingen af faren for fremtidig vanvidskørsel. Der er behov for klarhed over disse vurderinger, da der ikke bør være forskelle afhængig af hvilken erhvervsdrivende, kunden henvender sig til.

I relation til § 17 om udformning af samtykke vil vi foreslå, at der udformes et standardsamtykke til brug for indhentning af straffeattest til brug for værn imod vanvidskørsel, således at Politiet/systemet ikke skal håndtere en mængde forskellige samtykker og for at fremme systemets effektivitet jf. også det nedenstående.

Afgørende med digital system-system løsning

Det fremgår af Justitsministeriets opklarende mail af 12. juli følgende:

"Det er gratis at indhente en straffeattest til privat brug, og det kan gøres via politiets hjemmeside. Politiet vil normalt fremsende straffeattesten inden for et døgn. Det er også muligt at indhente en straffeattest til privat brug på en anden person, såfremt vedkommende har afgivet samtykke til det."

Vi gør opmærksom på, at der årligt indgår følgende antal leasingaftaler af motorkøretøjer af relevans for spørgsmålet om indhentelse af straffeattest (tallene er for 2020):

Lastvogne til erhverv	8.228
Varevogne til erhverv	29.097
Personvogne til erhverv	54.434
Varevogne til privat	110
Personvogne til private	31.729
I alt	123.598

Hvad angår leasing af erhvervsbiler bemærkes det, at leasingtager typisk en virksomhed, hvorfor de enkelte brugere af bilerne er leasinggiver ubekendt, men hvor det vil kunne være relevante for virksomheden at indhente straffeattester på de ansatte.

Hvis en straffeattest imod vores opfattelse jf. ovennævnte skal indgå som en integreret del af ansøgningsprocessen om en leasingaftale (og dermed også ved udlejning af bil, processen ved demo-kørsel hos bilforhandlere, koncepter for lånebiler m.v.) selvi de tilfælde, hvor der er indhentet en tro- og loveerklæring, er det helt afgørende, at politiets system kan indgå i et digitalt flow uden nævneværdige forsinkelser. Det vil kræve en system-system-løsning. Det er ikke acceptabelt med svarfrist på 1 døgn - og måske mere -, da det jo så er hele aftaleindgåelsesprocessen, der sættes på standby. Det vil være direkte konkurrenceforvridende i forholdet mellem leasingproduktet og alternativet i form af lånefinansiering. Det vil heller ikke give mening for biludlejning, demobiler og lignende, hvor det er vigtigt med en hurtig håndtering.

Med venlig hilsen

Christian Brandt

Direktør for Finans og Leasing

Mobil 40382987/chb@finansogleasing.dk